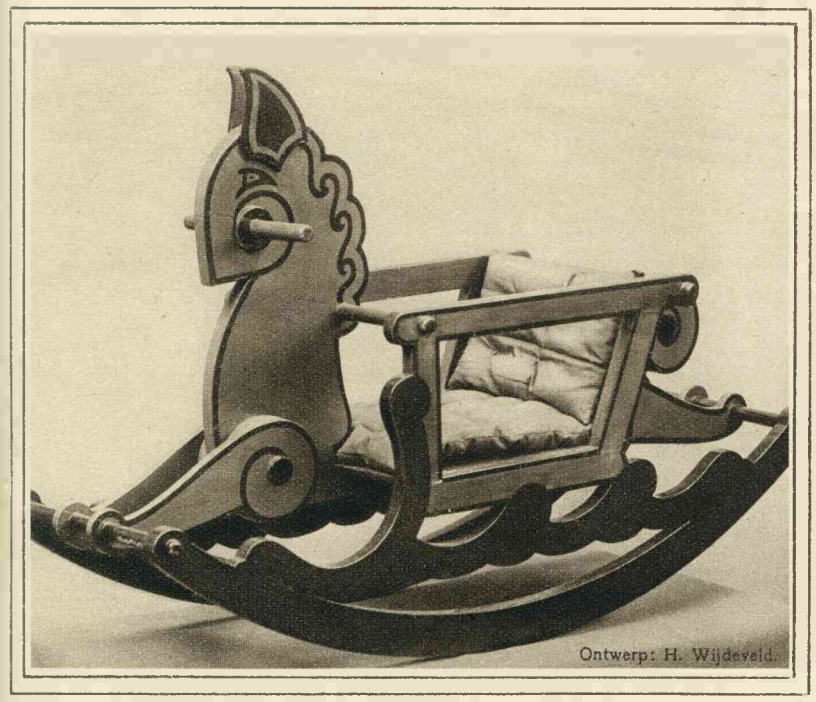
Modern, artistiek Kinderspeelgoed

(Versiering voor een kinderkamer) ontw.: Phemia Molkenboer.

Keurig was alles klaargezet. 't Serviesje met de echte thee — de gevulde suikerpot — een veel te volle melkkan — het deftige schaaltje met cake. Op de tafel het roodpluchen tafelkleed, het gehaakte kleedje, het spiegelblaadje en, kon het anders?, het vaasje bloemen. Alles even plechtig. Liesje met het ouwelijk gezichtje en de bezadigde maniertjes, Liesje, de jarige, wachtte visite. Kinderen van school.

Schuw-verlegen voor de „mooie kamer" waar ze werden ontvangen, kwamen de kleintjes binnen. Alleen ouwelijk Liesje voelde zich op haar gemak.

Ontwerp: H. Wijdeveld.

Toen allen op een hoogen stoel waren geklauterd vroeg ze gewichtig of ieder een kopje thee wilde gebruiken. Het schaaltje cake ging rond. De kinderen zwegen, omdat ze op deze echte visite niets wisten te zeggen. En ouwelijk Liesje sprak over den regen, over haar nieuwe jurk en het horloge dat ze had gekregen. De visite gaf flauwtjes antwoord en toen binnen het kwartier alles „op" was, zat iedereen zich zwijgend te vervelen.

Dat kwam omdat die visite te echt was. Zoo gauw men te echt bij kinderen begint, verveelt het hun. Dan wordt hun fantasie aan banden gelegd of heelemaal ontnuchterd. En het zijn alleen ouwelijke Liesjes die zich dan amuseeren.

Er zijn paedagogen, die, om die fantasie niet te schaden, het speelgoed heelemaal willen verbannen. Voetenbankjes zijn poppenbedden, rijen stoelen spoortreinen, open paraplu's priëeltjes. Voorwaar zeer vindingrijk en oppervlakkig beschouwd zeer goedkoop! Maar zoo gauw de kinderen meubilair als speelgoed nemen en daar dus mee sjouwen mogen zooveel ze willen, dan kunt ge gerust op uw huiskamer „Beestenstal" schrijven, want door de overgave van uw meubilair wordt alle gevoel van netheid en orde, in uw kind gedood.

Nog niet lang geleden bezocht ik een familie die de theorie „geen speelgoed" huldigt.

Kwam het misschien daardoor dat de klok geen wijzers had, dat alle stoelen kapot waren, dat het behang was volgekrast, dat te Winkel (ik bedoel zijn boek) verscheurd op den grond lag?

Ik geloof, en gelukkig heb ik aanhangers, dat geen speelgoed eerder verkeerd, dan goed op de fantasie werkt. Een kind heeft voor alles nog leiding noodig. Die leiding geeft bij het spel, het speelgoed. Maar dit moet dan ook aan de eischen van de kinderfantasie voldoen.

Een kind bekijkt de dingen nu eenmaal anders dan groote menschen. Een kind geeft en verlangt altijd iets onverwachts. Dat onverwachte berust op naïveteit.

Vindt een klein meisje een heel breed poppenbed niet dol-gezellig om mee te spelen? En zou dat niet komen omdat de heele poppenfamilie dan bij elkaar kan liggen? Is er eenvoudiger oplossing, om je familie rust te gunnen, mogelijk?

Vindt een kind een kastje, met in verhouding te groote laden, niet prachtig, omdat alle schatten daarin een plaatsje vinden?

Wat men in de laatste jaren in Holland aan speelgoed zag, was al heel treurig. Goedkoop in elkaar geplakt goed, dat gaaf was zoolang men er alleen maar naar keek. (Ik heb wel eens hooren beweren dat het zelfs lang „kijken" niet verdragen kon!!!).

Door heftig kanongebulder werd Holland wakker. Wakkerder dan ooit. Verschillende nieuwe industrieën — voor Holland nieuw wel te verstaan — werden in het leven geroepen. Hollandsch secuur — maar ook Hollandsch doorzettend, koppig! En ziet: het ging!

Zoo verrees ook de eerste Nederlandsche fabriek van artistiek speelgoed.

De Heer Ph. Simons te Amsterdam, oprichter van de fabriek „Olanda", heeft moeite, noch tijd, noch geld gespaard om den Hollanders „eigen speelgoed" voor te zetten. Om Hollandsche kinderen met Hollandsch speelgoed te verblijden en te leiden.

Ja, Hollandsch speelgoed, moet net zoo goed als het Duitsche en Fransche, een eigen karakter hebben. Wie herkent niet direct het bombaste, schelgekleurde Duitsche speelgoed. Wie kent ze niet de Fransche eetserviesjes, coquet verpakt in groote lawaaidoozen!

Hollandsche kindertjes zijn te verfijnd voor die bontgekleurde massa's — Hollandsche kindertjes zijn te nuchter om de Fransche „petits riens" te waardeeren.

Dus nuchter speelgoed, zult ge zeggen. Ja zeker! Vóór alles Hollandsch nuchter, — naïef, — stom-naïef! Iets naïefs heeft altijd een charme en zeker bij speelgoed. Geen hobbelpaard dus met „echte" glazen oogen en verscheurende tanden. Geen poppenwagens als aapjes van den Dam geconstrueerd en opgeschilderd. Geen meubeltjes, die niets anders zijn dan verkleinde copieën van de barbaarsche (o, vreeselijk woord!) stijlmeubels.

De Heer H. Wijdeveld, architect te Amsterdam, was direct bereid als technisch leider van de speelgoedfabriek „Olanda" op te treden. En zoo zien we een pakhuis, molen, theater, hobbelpaard, trekkar en nog vele andere mooie stukken speelgoed ontstaan, door Wijdeveld ontworpen.

Zoo maakte Jan Rinke ferme soldaten (die direct allen geïnterneerd zijn!) en een boerderij. De Vries gaf teekeningen van wilde beesten en vogels. Zoo ontwierp de Heer Loeb een alleraardigste sjees, met paard ervoor. Zoo kwam Mej. Polenaar met een geestig kegelspel.

En het meisjesspeelgoed?

Sedert een half jaar ben ik bezig onzen Hollandschen poppenmoeders, aardige bedjes te spreien. Daar staan thans op het voorraadmagazijn van „Olanda" tal van linnenkastjes, waschtafeltjes, wikkelbedden, stoeltjes, tafeltjes en een massa andere dingen die, naar ik hoop, ingang zullen vinden bij Holland's spelende jeugd.

Wanneer het kind al jong vertrouwd raakt met voorwerpen goed van vorm en kleur, dan wordt zoo van zelf de kiem gelegd tot „goeden smaak". En zou uw kind u daarvoor later niet dankbaar zijn? Behoort dat feitelijk niet tot de goede opvoeding? „Laat ons oppassen voor het kweeken van aesthetische kinderen" — schreef eens een criticus. Ik vraag hem: Waarom? Waarom oppassen kinderen aesthetiek bij te brengen, al spelenderwijze?

Waarom hebben artistenkinderen gevoel voor kunst, is dat enkel en alleen aangeboren? Zou dat gevoel niet gekweekt zijn door altijd „goede dingen" te zien van jongs af aan?

Wat werkt onverkwikkelijker dan een on-aesthetisch milieu? Laten we onze kinderen toch zelf doen inzien dat zuilen met bazaarbeelden, of vergulde honden met klokken aan bek of staart, of andere „vloeken" niet passen in een beschaafd milieu!

Verwacht niet dat uw dochtertje op die enkele aesthetica-lessen op de H.-B.-S. „goeden smaak" zal krijgen, indien gij zelf stelselmatig de kiem daarvan gedood hebt.

Moeders! let goed op wat men U voor de kleinen in de handen stopt. Waakt daarover met groote zorg. Want wat jong vergroeid is, is naderhand zoo heel lastig weer recht te buigen!

Mei 1916. PHEMIA MOLKENBOER.

Naschrift van de Redactie.

H. M. de Koningin gaf wederom blijk van Hare belangstelling voor de Nederlandsche Nijverheid. Zij liet n.l. een dezer dagen de volledige collectie Hollandsch Speelgoed van de kortelings te Amsterdam opgerichte Speelgoedfabriek „Olanda" op zicht komen.

De collectie werd, onder toezicht van Mej. Phemia Molkenboer, een van de artisten die de ontwerpen van dit speelgoed maakte en bovenstaand artikel schreef, op daartoe opgestelde tafels, in de roode zaal van het Paleis te 's-Gravenhage, smaakvol uitgestald.

H. M. heeft met bijzondere belangstelling alles bezichtigd en verklaarde bijzonder ingenomen te zijn met de smaakvolle ontwerpen, de degelijke constructie en de keurige afwerking.

H. M. gaf daarna een belangrijke bestelling welke, door tusschenkomst van het magazijn „De Wekker" den Haag, werd afgeleverd.

Kleine Gedachten.

Menigeen spreekt als een boek, dat hij gelezen, maar niet verstaan heeft.

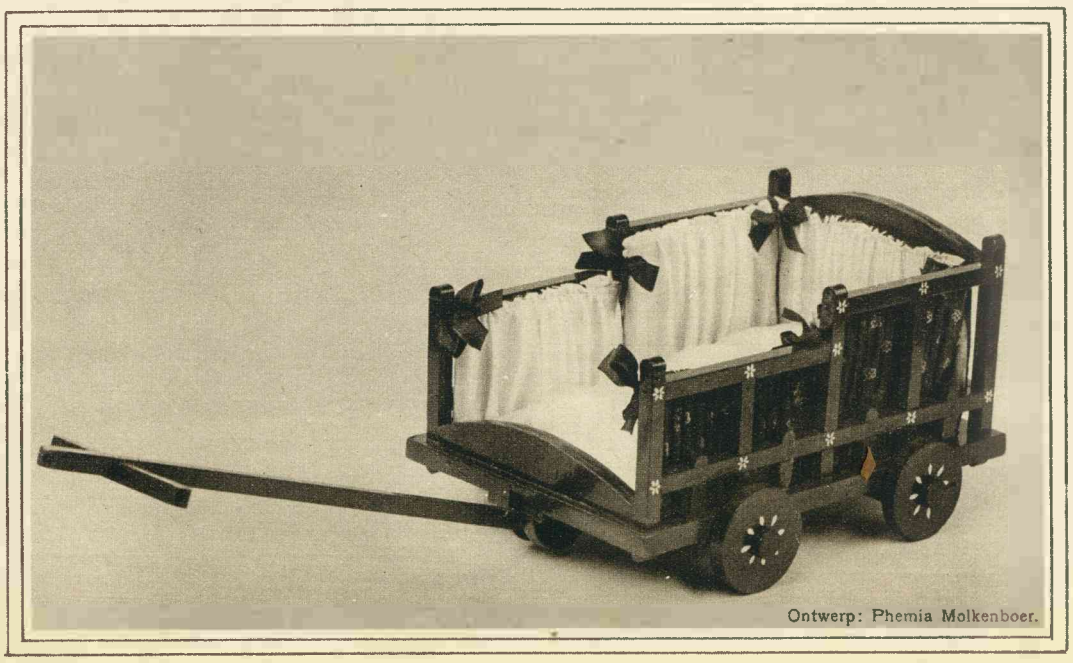
Bedenk wel, dat gij nog niet de waarheid hebt weerlegt, wanneer gij een slecht verdediger ervan weerlegd hebt.

Wij zien dikwijls eerst dan pas grenzen, wanneer wij ze reeds lang overschreden hebben.

Eerst wanneer men zijn kinderen opvoeden zal, bemerkt men, hoe onopgevoed men zelf is.

Iedere vleierij verwacht haar echo.

Die altijd behoeften heeft, zal spoedig behoeftig zijn.

Ontwerp: Phemia Molkenboer.